

Inköps Och Upphandlingspolicy för Vindelns kommunkoncern

Inledning

Vindelns kommunkoncern (nedan kallad kommunen) köper varor, tjänster och entreprenader för mycket stora belopp årligen. Det är därför av stor betydelse för kommunens ekonomi hur inköp och upphandling hanteras, vilka leverantörer som anlitas, vilka prestationer som erhålls och till vilka villkor.

Denna policy avhandlar kommunens inköp och upphandling. Med inköp i denna policy avses i huvudsak de avrop och beställningar som görs på de upphandlande ramavtalen medan det med upphandling avses de upphandlingar som genomförs enligt Lagen om offentlig upphandling (LOU).

Upphandlingar inom kommunen skall präglas av effektivitet, kompetens och samordning, där målet är en god totalekonomi för kommunen.

Denna policy samt lagen om offentlig upphandling (LOU) och annan närliggande lagstiftning fastslår den yttre ram som gäller för kommunens styrelser, nämnder, verksamheter och bolag.

Inom denna ram fastställs sedan detaljerade regler för hur inköp och upphandling ska ske i kommunen.

Kommunen ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet (transparent) sätt.

Kommunens inriktning är att utnyttja sin storlek som köpare genom samordnad upphandling för att nå bättre villkor, begränsa inköpsadministrativa kostnader och undvika dubbling i upphandlingsprocessen. Samordning av upphandlingar eftersträvas för att nå detta resultat.

Förhållningssätt

Kommunens agerande skall medverka till en marknadssituation som präglas av uthållighet och väl fungerande konkurrens. Inköp och upphandling skall göras med utnyttjande av de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföras affärsmässigt, professionellt och när det är möjligt med sociala/etiska hänsyn.

Upphandling ska svara mot verksamheternas behov och avse produkter (varor, och tjänster samt entreprenader) med:

- rätt funktion
- rätt kvalitet
- rätt miljöprestanda
- leverans på rätt plats i rätt tid
- hög säkerhet
- rätt pris

Samordnad upphandling

Samordnad upphandling är av strategisk betydelse för kommunen för att uppnå bästa möjliga affärsvillkor samt för att aktivt påverka kvalitet och miljö.

Samordningen minimerar dessutom de administrativa kostnaderna för kommunens upphandlingar och inköp. Huvudregeln är att samordnad upphandling skall genomföras inom de områden där det finns gemensamma intressen.

Leverantörer

Kommunens kontakter med leverantörer ska kännetecknas av god affärsetik, öppenhet, objektivitet och likabehandling. Kommunen ska vara och uppfattas som en kompetent och opartisk köpare.

En ambition med kommunens upphandlingar ska vara att genomföra upphandlingar på ett sätt så att små och medelstora företag har möjlighet att delta som leverantör. Kommunen ska också aktivt informera det lokala näringslivet om hur kommunens upphandlingsprocess genomförs och när större upphandlingar planeras att göras, ex på kommunens hemsida.

Ansvar

När kommunfullmäktige fastställt inköps- och upphandlingspolicyn är det kommunstyrelsen som ansvarar för tillämpning av policyn och de regler och riktlinjer som gäller för inköp och upphandling samt beslutar om justeringar/förändringar.

Inom kommunen finns utsedda upphandlingsansvariga samt tillgång till Umeå kommuns upphandlingsbyrå som ska utgöra kommunens expertkompetens och representant inom inköps- och upphandlingsområdet.

De upphandlingsansvariga bevakar inbjudningar till samordnade upphandlingar och meddelar om Vindelns kommun ska medverka om berörd verksamhetsområdeschef så beslutar. Utöver det ska de på uppdrag även genomföra objektspecifika upphandlingar, bevaka och följa upp att ingångna ramavtal följs.

Verksamheter inom kommunen kan vända sig till kommunens Upphandlingsansvariga eller Umeå kommuns upphandlingsbyrå vid frågor avseende inköp och upphandling.

Samtliga nämnder och styrelser ansvarar för att:

- personal som handlägger inköps- och upphandlingsärenden har nödvändig kunskap om gällande lagstiftning, policys och regler
- verksamheterna medverkar i och verkar för samordnad upphandling
- verksamheterna utser kontaktperson som ansvarar för informationsutbyte mellan verksamheten och upphandlingsansvariga alt Umeå kommuns upphandlingsbyrå.
- verksamheterna använder de gemensamma ramavtalen
- aktivt bidra till uppföljning och utvärdering av ingångna avtal. I detta ingår även uppföljning och utvärdering av sociala och etiska krav, samt ställda hållbarhets- och miljökrav.

Hållbarhet

Kommunen ska bedriva hållbar upphandling. Kommunen kan påverka hälsa och miljö på ett positivt sätt genom att ställa höga miljökrav i sina upphandlingar där så är möjligt/relevant.

Kommunen skall särskilt beakta möjligheten att ställa miljökrav på transporter inom kommunen och på arbetsmaskiner som används inom kommunens verksamhet.

Genom att upphandla miljövänliga och ekologiska produkter på ramavtal skapas möjligheter för verksamheterna att köpa miljövänligt. Kommunen ska använda sig av Miljöstyrningsrådets (www.msr.se) vägledning för hållbar upphandling och i förekommande fall använda sig av deras upphandlingskriterier avseende miljökrav i upphandlingar.

Sociala och etiska krav

Kommunen har för avsikt att successivt öka kraven på sociala hänsyn/etiska krav i upphandling, genom att exempelvis aktivt främja upphandling av rättvisehandelprodukter, www.fairtrade.se, Kommunen skall i sin upphandling ta vederbörlig hänsyn till FN:s Barnkonventionens regler artikel 32. I ramavtal skall särskilt betonas krav på att företag inte använt sig av barnarbete vid framställning av produkterna. Kommunen skall kräva att varor som levereras till kommunen är framställda under förhållanden som är förenliga med ILO:s åtta kärnkonventioner samt leva upp till det arbetarskydd och den arbetsmiljölagstiftning som gäller i tillverkningslandet.

Kommunen skall ställa krav på att leverantörer, eller underleverantörer som denna anlitar, inte, i sin affärsverksamhet diskriminerar någon på grund av kön, etnicitet, funktionshinder eller sexuell läggning eller av sådana skäl otillbörlig särbehandla arbetstagare eller arbetssökande.

Vad gäller sociala hänsyn ska också antidiskrimineringsklausuler och särskilda kontraktsvillkor såsom krav på kollektivavtal eller motsvarande i överensstämmelse med lagstiftningen gälla.

Inför all upphandling skall göras en bedömning på vilket vis det är möjligt att ställa sociala/etiska krav. Vid bedömning skall vägas in bl. a. branschförhållanden, antalet möjliga leverantörer, kostnadskonsekvenser mm. När sociala/etiska krav ställs i upphandling skall det ske på ett sådant sätt att gällande upphandlingslagstiftning följs. Detta betyder också att det måste ske en uppföljning/kontroll av att ställda krav efterlevs.

Ramavtal

För varor och tjänster som frekvent avropas och där det är stora volymer genomförs ramavtalsupphandlingar. Dessa ramavtal är bindande för de som omfattas av avtalet.

Ramavtalen ger goda villkor samtidigt som det spar mycket administrativt arbete för verksamhetens beställare. Huvudinriktningen skall vara att i största möjliga utsträckning teckna övergripande avtal med lämpliga leverantörer av såväl varor som tjänster.

Ramavtalen gäller för samtliga nämnders respektive företags olika verksamheter.

Kommunens verksamheter är skyldiga att känna till och utnyttja de ramavtal som upprättats. Avtalstrohet skapar förutsättningar att uppnå bra affärsmässiga villkor samt innebär att kommunkoncernens trovärdighet som kund ökar. Kommunens avtal finns samlade under. (www.e-avrop.com)

Standardisering

Standardisering innebär att antal produkter och tjänstevarianter begränsas. Upphandlingsgrupper, som innehåller företrädare för verksamheten och Upphandlingsbyrån, avgör vilka olika typer av standard-/produktbegränsningar, som kan vara lämplig inom olika områden.

Direktupphandling

Då ramavtal saknas får direktupphandling användas om upphandlingsvärdet lågt eller om det finns synnerliga skäl. Direktupphandlingen ska alltid genomföras på ett sådant sätt att konkurrensen tillvaratas och att leverantörer behandlas på ett likabehandlande sätt. I det fall direktupphandling genomförs ska kommunens riktlinjer för direktupphandling följas.

Affärsetik

All upphandling ska präglas av affärsmässighet, utnyttjande av konkurrens samt objektivitet. Inga ovidkommande hänsyn får tas. Företrädare för kommunen ska uppträda på ett affärsmässigt korrekt sätt. Samarbete mellan köpare och säljare ska ske i sådana former att parterna bibehåller full trovärdighet och en oberoende ställning i förhållande till varandra.

- Leverantörer och anbudsgivare är viktiga och skall känna trygghet när det gäller att känslig information ej utlämnas på annat sätt än vad som är tillåtet eller tvingande enligt gällande lagstiftning eller avtal.
- Inga orimliga eller onödiga krav skall ställas så att någon anbudsgivare eller leverantör gynnas eller missgynnas.
- Inte ta emot uppdrag eller förmåner som kan innebära konflikt med vår roll.
- Leverantörer skall inte lovas något eller utnyttjas på ett sådant sätt som vi inte har befogenheter eller laglig möjlighet att uppfylla.

Meddelarfrihet

Den grundlagsfästa yttrandefriheten, meddelarfriheten och meddelarskyddet enligt tryckfrihetsförordningen och regeringsformen skall även gälla privata utförare som utför verksamhet åt kommunen.